

Z multimedijo v ruski svet

In Russia with Multimedia

Boris Bovha

Gimnazija Ledina, Ljubljana
boris.pavliha@guest.arnes.si

Boris Pavliha

Gimnazija Ledina, Ljubljana
boris.pavliha@guest.arnes.si

Marijana Klemenčič-Glavica

Gimnazija Bežigrad, Ljubljana
marijana.glavica@gimb.org

Povzetek

Ob klasičnem pouku, imajo posebno mesto strokovne ekskurzije. Z njimi dijakom predstavimo materijo, ki običajno ni predstavljena v praksi. Ker morajo dijaki sami sodelovati pri predstavitvi same ekskurzije, oblikujejo drugačen odnos do posameznih tem pri različnih predmetih. Na šoli smo s pomočjo ekskurzij spoznali že večji del Evrope. Na pobudo dijakov, ki se učijo ruščino kot drugi tuji jezik, smo se v lanskem šolskem letu odločili odpotovati v Moskvo in Sankt Peterburg, saj je to območje kot del vzhodnega sveta nam dokaj neznano. Tako smo omogočili dijakom neposredni stik z deželo, v kateri govorijo rusko, ki živijo drugače kot mi, ki imajo bogato zgodovino in seveda, to je omogočilo dijakom neposredno učenje jezika, spoznavanje kulture, zgodovine ... Z uporabo sredstev IKT, Google Earth kot dela sodobnih digitalnih tehnologij in projektnega dela na terenu smo nadgradili organizacijo potovanja, s spletno učilnico, v kateri predstavljamo ekskurzijo v celoti, pridobljeno znanje pa smo uspešno prenesli na dijake, ki se ekskurzije iz različnih vzrokov niso mogli udeležiti. V spletni učilnici smo predstavili pripravo na ekskurzijo, destinacije, e-plakate, video projekcije, ruske pesmi, nekatere fraze, filme, posnete na ekskurziji ...

Ključne besede: IKT, Google Zemlja, Wikipedija, spletne strani, spletna učilnica, digitalne tehnologije, timsko poučevanje, medpredmetno povezovanje, avtentično učenje, elektronski plakat, podcast

Abstract

Excursions have a special place among regular lectures. These way students are presented the matter, which is not a common practice with regular lectures. Since the students themselves participate in the presentation of an excursion or field trip, they create a different attitude towards certain topics in various subjects. At our school we learned about a greater part of Europe through field trips. The students who are learning Russian as a second foreign language, made the initiative therefore it was decided to go to Moscow and St Petersburg, more so, because the eastern part of the world is likely unknown to us. This way we enabled student's direct contact with Russian speaking population, their homeland, with different life style, with historical treasures. We also offered our students direct contact with Russian language, meeting their historical heritage and learning about their culture. By using ICT, Google Earth as part of modern digital technologies combining with project work in the field, the trip organization was upgraded. With virtual classroom in which we present field trip in full, we have successfully transferred the acquired knowledge to other students who were for various reasons unable to attend field trip. In the online classroom, we presented the preparation for the trip, destinations, e-posters, video projection, the Russian songs, some phrases, films recorded etc.

Key words: ICT, Google Earth, Wikipedia, web pages, virtual classroom, digital technologies, team teaching, authentic learning, interdisciplinary integration, e-poster, podcast

1 Uvod

Na v Povzetku predstavljeni način smo v preteklosti na Gimnaziji Ledina uspeli obiskati že večji del Evrope, tokrat pa smo se odločili za pravo avanturo ... ekskurzijo v Rusijo. Pobuda je prišla iz vrst dijakov, ki so se ruščino kot drugi tuji jezik pričeli učiti v šolskem letu 2008/2009, pri tem pa so izhajali iz želje, da slišijo avtentično govorico in v praksi preizkusijo svoje znanje ruščine.

Profesorica ruščine, Marijana Klemenčič-Glavica, se je na pobudo svojih dijakov odzvala in se v sklopu medpredmetnega povezovanja in timskega poučevanja povezala s profesorjem zgodovine, Borisom Pavliho ter profesorjem zgodovine in umetnostne zgodovine, Borisom Bovho. Iz prvotne želje spoznavanja ruskega jezika je tako nastal zanimiv interdisciplinarni projekt, ki je s pomočjo **potencialov informacijsko-komunikacijske tehnologije** vključeval rusistični, zgodovinski in umetnostno-zgodovinski in na koncu celo glasbeni vidik spoznavanja ruske kulture.

2 Potek

Najprej smo se dogovorili o poteku in vsebini poti. Naj poudarimo, da je veliko našega dogovarjanja zaradi časovno navzkrižnih obremenjenosti potekalo preko forumov v spletni učilnici ali pa v klepetalnicah. Sodelujoči profesorji smo se, ob upoštevanju integrativnega kurikulumu, osredotočili na glavne značilnosti dveh ruskih mest, Moskve in Sankt Peterburga, kamor smo popotovali.

Pri izboru destinacij je bilo glavno merilo vzpostavitev pozitivnega odnosa do kulture, kar smo na izletu поближе spoznali (spoštovanje kulturne raznovrstnosti, medkulturnega sporazumevanja ter zanimanje in radovednost glede ruskega jezika), možne korelacije med rusko in slovensko (evropsko) zgodovino ter ozaveščanje dijakov, da nam lahko multimedijška sredstva izboljšajo popotovanje.

Naj naštejemo le nekaj destinacij naših ogledov: v Moskvi smo predvideli obisk veličastne cerkve Kristusa Odrešenika, Državne univerze M. V. Lomonosova, ki je s svojimi 36 nadstropji najvišja od skupaj sedmih »poročnih tortic« arhitekta Leva Rudneva, Moskovski metropoliten (dnevno prepelje skoraj 10 milijonov potnikov, več kot v New Yorku in Londonu skupaj), muzeja Velike domovinske vojne, muzeja Kozmonavtov, Rdečega trga s Kremljem in cerkvijo sv. Vasilija Blaženega, Kitajgoroda, veleblagovnice GUM in Sergijevega Posada. V Sankt Peterburgu pa smo videli Nevski prospekt, Eremitaž, Petropavlovsko trdnjavo, doživeli smo izlet po literarnih točkah Sankt Peterburga in ogled Carskega sela s palačo Katarine in zloglasno jantarno sobo.

Pred potovanjem smo dijake na ekskurzijo pripravili: srečali smo se trikrat pred odhodom in načrtovali, kaj bo kdo delal in se že srečali s posameznimi destinacijami v virtualnem svetu. Pri tem smo uporabili:

Wikipedijo in druge **spletne strani**, na katerih so dijaki iskali in zbrali opise znamenitosti v treh jezikih (slovenščini, ruščini in angleščini). Vsaka skupina je dobila vnaprej določene destinacije, ki jih je najprej poiskala na spletu, izluščila, kaj je za določeno destinacijo značilno in to predstavila ostalim skupinam.

S pomočjo **Google Earth (Google Zemlja)** aplikacije smo ustvarili virtualni prikaz krajev, zgradb in drugih znamenitosti v 3D, ki smo si jih na ekskurziji tudi ogledali. Aplikacija tako omogoča tudi ogled že obstoječih fotografij, ki so jih ustvarjali turisti ob obisku znamenitosti. Dijaki so spet v skupinah raziskovali destinacije in fotografije oz. morebitne videoposnetke na aplikaciji ter s tem seznanili druge skupine. Istočasno so že predvideli, kako bi predstavljeno destinacijo lahko vključili v izdelavo avtentične naloge (za kar so dobili vnaprejšnja navodila). Ob takšnem delu so dijaki sami dali pobudo, da tudi oni potem, ko se vrnemo z ekskurzije, na Google Earth prilepijo svoje foto in video dokumentacije.

Na spletnih straneh pa smo našli tudi že pripravljene **podcaste**, v sklopu katerih so si dijaki ogledali (in poslušali) glasbene posnetke. Tisti dijaki, ki se ruščine ne učijo, pa so se lahko naučili nekaterih fraz (nekateri fraze so jih naučili dijaki, ki znajo rusko) in izbranih ruskih pesmi.

Dijakom je bilo potrebno tudi zagotoviti optimalne možnosti za razvijanje jezikovnih kompetenc in poglobljanje medkulturnosti, zato smo profesorji predvideli tudi ustvarjalno delo z vnaprej določenimi besedilnimi vrstami in jezikovnimi vajami na različnih jezikovnih ravneh že pred odhodom na ekskurzijo. Dijaki so tako poleg gradiv prejeli tudi napotke, kako si lahko pred prihodom v Rusijo vizualizirajo vsebino programa in optimalno pripravijo na naloge, ki jih bodo čakale na destinaciji sami.

Ker je bil eden izmed ciljev tudi čim večja vpetost dijakov v sam projekt, smo pri pripravi, obravnavi (in kasneje pri analizi) uporabljali potenciale informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT), kar je omogočilo različne možnosti obdelave pridobljenih informacij.

Poleg uporabe multimedijskih sredstev smo pri dijakih razvijali in spodbujali tudi kritično vrednotenje pridobljenih informacij, saj smo jih pozvali k izražanju svojih stališč in mnenj ter h kreativnemu dialogu s svojimi sošolci.

Na ekskurziji pa smo v ospredje postavili avtentično učenje, zato smo dijake izzvali z zahtevnejšimi nalogami. Postavili smo jih v vlogo poročevalcev, novinarjev, preizkuševalcev hrane in jih spodbudili, naj napišejo fotoreportažo na temo ene izmed znamenitosti, ki smo si jih skupaj ogledali in to dopolnijo z lastno fotodokumentacijo. Skupina dijakov, ki si je ogledala gledališko-glasbeno predstavo, se je preizkusila tudi v koži gledaliških kritikov. Ker smo obiskali kar nekaj muzejev in cerkva, in ker je kot rdeča nit ob spoznavanju obeh prestolnic prevladovala zgodovinska plat, smo dijake soočili tudi z drugačnim, domišljijским izzivom. To je bilo vživljanje v vlogo nekdanjih ruskih carjev, caric, patriarhov, vojskovodij in umetnikov, ki so za sabo pustili pečat, zapisan v večnosti.

Vzporedno s tem smo gradili tudi na timske sodelovanju ne le med profesorji pač pa tudi med dijaki. Predstavili smo jim določene znamenitosti in učenci so v skupinah pripravljali prispevke na dogovorjeno tematiko (skupina dveh ali treh dijakov si je morala razdeliti, kakšen bo vložek posameznika v projekt in kaj bo končni rezultat zadane naloge). Nastali projekti (opozoriti je treba, da le nekateri, saj vsi dijaki svojega dela niso dokončali ali pa so si projekt zastavili preobsežno in niso imeli vseh dokazil o delu, ki so ga opravljali) so bili kasneje objavljeni v šolskem časopisu Mladika in predstavljeni na šolskem recitalu.

Po končani ekskurziji je sledila sinteza projekta, ki se je manifestirala v mnogoterih aktivnostih (npr. priprava recitala, razstava plakatov, razstava fotografij, tekmovanje za najboljšo fotografijo ...).

3 Vrednotenje

Evalvacijo izvajane projekta smo izvedli v obliki vprašalnika za dijake, iz katerega je bilo razvidno, da so bili učenci navdušeni nad našim popotovanjem.

Velika večina sodelujočih dijakov se je strinjala, da jim je uporaba IKT omogočila razvijanje veščin timskega dela, večjo prožnost v medsebojnih odnosih ter razvijanje interakcijskih in komunikacijskih veščin.

Dijaki so pripravili kolaž videoreportaž, v katerih so bili interpolirani posnetki z ekskurzije. Videoreportaže so bile predstavljene na Dnevu odprtih vrat šole in na šolskem multimedijem portalu.

V mesecu septembru je bilo organizirano tekmovanje v izboru za najboljše tri fotografije, posnete na temo »Rusija danes«. Vse fotografije, ki so prišle v ožji izbor, smo potem razstavili na hodniku pred učilnico umetnostne zgodovine. Večino fotografij, ki so sodelovale v izboru za najboljše tri fotografije, smo vključili v izdelavo e-plakatov na temo »Znamenitosti ruskega sveta«.

Izbrani vtisi in izdelki v besedi in sliki so bili predstavljeni v posebni številki šolskega časopisa Mladika. Na to tematsko številko našega časopisa so bili dijaki še posebno ponosni, saj je bila vsebina od začetka do konca prepuščena njihovi kreativnosti, s katero so predstavili svoje videnje ruske resničnosti.

Ob dnevu odprtih vrat na Gimnaziji Ledina so dijaki, poleg videoreportaže in predstavitve e-plakatov, pripravili tudi recital, s katerim so, ob glasbeni spremljavi, strnili svoje vtise z ekskurzije. Dani recital smo s pomočjo multimedije tudi posneli.

Dijaki so ves čas skrbeli za medsebojno izmenjavo informativnih in drugih vsebin ter hkrati zagotavljali dosegljivost vseh materialov drugim zainteresiranim in jim omogočiti prosti dostop do nastalih vsebin.

Povedati je potrebno, da smo v namen naše ekskurzije odprli tudi spletno učilnico na spletni strani <http://moodle.ledina.org/course/view.php?id=108>, kjer danes lahko najdemo vso dokumentirano gradivo, nastalo pred ekskurzijo in po vrnitvi domov. Dane vsebine so dostopne tako dijakom kot učiteljem, saj jih lahko koristno uporabimo tako pri pouku zgodovine, umetnostne zgodovine kot tudi ruščine in glasbe.

4 Zaključek

S pomočjo multimedije smo zelo uspešno izvedli naš prehod iz virtualnega v realni svet in nazaj.

S pomočjo Google Earth aplikacije, Wikipedije, spletnih strani, računalnika smo sodobni turisti na potovanju samem postali čudovito kreativni pri urejanju svojega plana potovanja ter ob tem spoznali, da nam digitalne tehnologije res omogočajo spoznati svet, ne da bi realno stopili vanj, vendar pa subjektivno doživljanje in lastna prisotnost na nekem področju prekašata vse – digitalne tehnologije so nam pri tem zgolj v pomoč, da si določene znamenitosti ogledamo vnaprej in se odločimo, kaj si bomo na licu mesta ogledali in česa ne, ne morejo pa biti nadomestilo za realno občutenje nekega prostora in časa.

Z dijaki smo spoznali, da lahko s pomočjo multimedije (ki nam omogoča različne vrste obdelav informacij) vsak posameznik soprispeva k nazornejšim in realnejšim predstavam o videnem. Učenci so namreč z velikim veseljem in entuzijazmom ustvarjali fotografije, pripravljali filme in posnetke, pisali potopise, poročila, se vživljali v preteklost itd.

Z uporabo gradiva, nastalega s pomočjo IKT, lahko sedaj v razredu snov obdelamo nazorneje, kvalitetneje, dijakom bližje, vizualno dojemljiveje – dijaki namreč vidijo (in doživijo) več, kot si lahko predstavljajo brez vsega naštetega.

Viri in literatura

Mole, Vojeslav (1957) Ruska umetnost do leta 1914, Slovenska matica, Ljubljana.

Podlesnik, Blaž (2009) Kratki pregled ruske kulturne zgodovine, FF, Ljubljana.

Figes Orlando (2007) Natašin ples. Kulturna zgodovina Rusije, Modrijan, Ljubljana

http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran (9.1.2011)

<http://www.google.com/earth/index.html> (9.1.2011)

<http://moodle.ledina.org> (9.1.2011)

<http://www.google.com/earth/index.html> (9.1.2011)

<http://www.dsg.fgg.uni-lj.si/evropa2011/> (9.1.2011)

<http://en.wikipedia.org/wiki/Moscow> (9.1.2011)
http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Petersburg (9.1.2011)
<http://speakrussian.blogspot.com/> (9.1.2011)
<https://sites.google.com/site/spoonfulofrussiandl/> (9.1.2011)
<http://www.omniglot.com/language/phrases/russian.php> (9.1.2011)